

UCHWAŁA NR 14/2025

**RADY DYDAKTYCZNEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW
SOCJOLOGIA, JĘZYK I SPOŁECZEŃSTWO,
SOCJOLOGIA CYFROWA I SOCJOLOGIA ŻYCIA PUBLICZNEGO**

z dnia 28 października 2025 roku

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej zmian w zasadach dyplomowania na kierunku Socjologia

Na podstawie Regulaminu studiów UW paragraf 5 pkt. 1.8 oraz wytycznych URK z 27.02.2020 Rada dydaktyczna postanawia, co następuje:

§ 1

W załączniku nr 1 do uchwały nr 3 Rady Dydaktycznej z dnia 21.01.2022 r. w sprawie zasad dyplomowania na kierunku Socjologia wprowadza się paragraf 4.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania

Przewodnicząca Rady Dydaktycznej Wydziału Socjologii:
A. Jasiewicz-Betkiewicz

§ 1

Szczegółowe zasady przygotowania i oceny pracy dyplomowej na kierunku Socjologia:

1. Kierującym pracą dyplomową (promotorem) jest nauczyciel akademicki w stopniu co najmniej doktora zatrudniony na Wydziale Socjologii, wskazany przez studenta w porozumieniu z prowadzącym seminarium dyplomowe.
2. Studenci studiów I stopnia są zobowiązani do wskazania promotora koordynatorowi seminarium licencjackiego, na które są zapisani do 31 grudnia. Koordynatorzy seminariów licencjackich są zobowiązani do przesłania sekretariatowi dydaktycznemu pełnej listy seminarzystów i ich promotorów do 15 stycznia.
3. Studenci studiów II stopnia są zobowiązani do wskazania promotora koordynatorowi seminarium magisterskiego, na które są zapisani do 31 maja pierwszego semestru seminarium dyplomowego. Koordynatorzy seminariów magisterskich są zobowiązani do przesłania sekretariatowi dydaktycznemu pełnej listy seminarzystów i ich promotorów do 15 czerwca pierwszego semestru seminarium.
4. Student informuje niezwłocznie koordynatora seminarium o zmianie tematu lub zmianie kierującego pracą.
5. Praca licencjacka powstaje w ramach dwusemestralnego seminarium dyplomowego pod opieką wybranego przez studenta promotora. Temat pracy powinien ogniskować się wokół problemów teoretycznych, badawczych lub metodologicznych socjologii. Zakres problemowy i metodologia badań są ustalane przez studenta z prowadzącym pracę z uwzględnieniem ich zainteresowań, doświadczeń badawczych oraz prowadzonych aktualnie projektów naukowych. Praca licencjacka powinna zawierać przegląd aktualnej literatury, odnoszącej się do danej subdyscypliny socjologii, precyzyjnie przedstawiony problem badawczy, trafnie dobrane podstawowe metody i techniki badawcze oraz przekonującą analizę zebranych danych i uzyskanych rezultatów.
6. Praca magisterska powstaje w ramach trzysemestralnego seminarium dyplomowego pod opieką wybranego przez studenta promotora. Temat pracy powinien ogniskować się wokół problemów teoretycznych, badawczych lub metodologicznych socjologii. Zakres problemowy i metodologia badań są ustalane przez studenta z prowadzącym pracę z uwzględnieniem ich zainteresowań, doświadczeń badawczych oraz prowadzonych aktualnie projektów naukowych. Praca magisterska powinna zawierać refleksyjny i krytyczny przegląd aktualnej literatury, również obcojęzycznej, odnoszącej się do danej subdyscypliny socjologii, precyzyjnie przedstawiony problem badawczy, trafnie dobrane zaawansowane metody i techniki badawcze oraz pogłębioną analizę zebranych danych i uzyskanych rezultatów.

7. Praca powinna być samodzielny opracowaniem wybranego zagadnienia z zakresu socjologii. Wymagana jest odpowiednia struktura pracy, odniesienia do literatury przedmiotu, spis rzeczy i odsyłacze. Ocenie podlega również poprawność językowa oraz opanowanie techniki pisanie prac naukowych. Warunkiem dopuszczenia pracy do egzaminu dyplomowego jest przyjęcie jej przez promotora potwierdzone własnoręcznym podpisem na stronie tytułowej pracy oraz uzyskanie pozytywnych recenzji. Objętość pracy licencjackiej (bez załączników) powinna wynosić od 63000 do 108000 znaków (w tym spacje i znaki interpunkcyjne). Objętość pracy magisterskiej (bez załączników) powinna wynosić od 126000 do 250000 znaków (w tym spacje i znaki interpunkcyjne).
8. Złożenie pracy dyplomowej jest warunkiem zaliczenia ostatniego semestru seminarium dyplomowego. Student nie później niż 14 dni przed planowanym terminem egzaminu składa w APD pracę dyplomową w postaci pliku w formacie PDF. Przed dopuszczeniem do obrony praca jest sprawdzana w systemie antyplagiatowym obowiązującym na Uniwersytecie Warszawskim. Recenzje pracy, napisane przez promotora oraz recenzenta, muszą być dostępne w Archiwum Prac Dyplomowych na co najmniej trzy dni przed planowanym terminem egzaminu dyplomowego.
9. Przy ocenie pracy dyplomowej bierze się pod uwagę: uzasadnienie celu pracy i poprawność jego realizacji, umiejętność formułowania pytań badawczych powiązanych z przedstawionym problemem i celem pracy, poprawność wykorzystania przedstawionych koncepcji teoretycznych w analizie, interpretacji i we wnioskach z pracy, uzasadnienie doboru metod i procedur badawczych, umiejętność analizy i interpretacji danych oraz umiejętność formułowania wniosków bądź rekomendacji. Szczegółowe kryteria oceniania prac dyplomowych znajdują się w załączniku 2 do niniejszej uchwały.
10. Rada Dydaktyczna Wydziału Socjologii może – na dobrze uzasadniony pisemny wniosek studenta – wyrazić zgodę na wybór promotora spoza grona pracowników Wydziału.
11. W przypadku pracy magisterskiej, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, dopuszcza się – za zgodą Rady Dydaktycznej – napisanie wspólnej pracy przez dwóch studentów. Praca taka winna posiadać rozłączną strukturę, a autorstwo poszczególnych części pracy powinno być wyraźnie określone.

§ 2

Szczegółowe zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego na kierunku Socjologia:

1. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi: przewodniczący (KJD lub upoważniona przez niego osoba), promotor, recenzent. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym, złożonym z trzech pytań, formułowanych przez każdego z członków komisji, z których co najmniej jedno dotyczy problematyki pracy dyplomowej.
2. Pytania odnoszące się do pracy licencjackiej mogą dotyczyć zawartych w niej interpretacji, wybranej ramy teoretycznej czy uzasadnienia wyboru metod badawczych. W odpowiedzi na pytania niezwiązane bezpośrednio z pracą licencjacką oczekuje się od dyplomanta podstawowej wiedzy na temat teorii socjologicznych, metodologii badań socjologicznych i jej głównych technik badawczych, znajomości głównych pojęć socjologicznych i umiejętności ich stosowania w dyskusji o zjawiskach i problemach społecznych.

3. Pytania odnoszące się do pracy magisterskiej mogą dotyczyć pogłębienia zawartych w niej interpretacji bądź przedstawienia alternatywnych (np. odnoszących się do innych ujęć teoretycznych) wyjaśnień, uzasadnienia wyboru metod badawczych, krytycznego osądu zebranego materiału empirycznego. W odpowiedzi na pytania niezwiązane bezpośrednio z pracą magisterską oczekuje się od dyplomanta wiedzy na temat teorii socjologicznych, metodologii badań socjologicznych oraz ograniczeń, specyfiki i obszarów zastosowania poszczególnych metod, jak również rozumienia założeń metodologicznych stojących za poszczególnymi metodami, znajomości najważniejszych międzynarodowych i krajowych badań socjologicznych, oraz umiejętności krytycznej i refleksyjnej analizy zjawisk i problemów społecznych.

§ 3

Szczegółowe zasady monitorowania procesu dyplomowania na kierunku Socjologia:

1. Na pierwszym posiedzeniu Rady Dydaktycznej w danym roku kalendarzowym dokonuje się losowania 10% prac licencjackich (ale nie mniej niż 3) oraz 10% prac magisterskich (ale nie mniej niż 3) obronionych na kierunku Socjologia w poprzednim roku kalendarzowym.
2. Obligatoryjnie analizie poddawane są wszystkie prace, w których różnica w ocenie kierującego pracą i recenzenta jest równa lub większa niż 1,5.
3. Rada Dydaktyczna wybiera spośród swego grona trzyosobowy zespół monitorujący, który przeprowadza analizę recenzji i ocen wylosowanych prac dyplomowych oraz analizę pytań zapisanych w protokole egzaminu dyplomowego, biorąc pod uwagę ich terminowość, uzasadnienie ocen oraz ich zgodność z wymaganiami wobec prac i egzaminów dyplomowych zdefiniowanymi w §1 i 2 niniejszej Uchwały.
4. Kierujący daną pracą i jej recenzent oraz przewodniczący komisji egzaminacyjnej nie biorą udziału w analizie dokumentacji tej pracy.
5. Zespół monitorujący przygotowuje pisemny raport zawierający wyniki analiz, który przedstawia Radzie Dydaktycznej nie później niż w grudniu roku akademickiego następującego po roku podlegającym monitorowaniu. Uwagi dotyczące poszczególnych prac i ich ocen są przekazywane promotorowi, recenzentowi oraz przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej. Rada Dydaktyczna opracowuje rekomendacje dotyczące działań doskonalących i naprawczych, a następnie przekazuje raport wraz z planem działań do Uniwersyteckiej Rady Kształcenia.

§ 4

Szczegółowe zasady możliwości wykorzystania Systemów sztucznej inteligencji w pracach dyplomowych na kierunku Socjologia:

1. Systemy sztucznej inteligencji (dalej: systemy SI), pomimo ich ograniczeń, mogą być traktowane jako narzędzie wspierające procesy wyszukiwania, gromadzenia i przetwarzania informacji.
2. Systemy SI mogą być narzędziem pomocniczym dla samodzielnych działań twórczych i nie stanowią substytutu dla krytycznego myślenia, własnej refleksji, czy kreatywnego podejścia na analizowanego zagadnienia.

3. Korzystanie z systemów SI powinno łącznie spełniać kryteria: 1) Zgodności z prawem, w tym prawem własności intelektualnej, ochrony danych osobowych, prawem do prywatności. 2) Zgodności z wartościami etycznymi, w szczególności dobrymi obyczajami akademickimi i standardami rzetelności naukowej.
4. O dopuszczeniu stosowania systemów SI w pracy dyplomowej decyduje opiekun pracy.
5. Dopuszczenie wykorzystania przez dyplomanta systemów SI podczas przygotowywania pracy dyplomowej jest możliwe po analizie przedmiotowych efektów uczenia się i stwierdzeniu, że wykorzystanie systemów SI nie wpłynie na rzetelność weryfikacji tychże efektów.
6. We wszystkich pracach dyplomowych powinno znaleźć się oświadczenie osoby studiującej o wykorzystaniu w pracy systemów SI, jeśli zostały dopuszczone albo o braku dopuszczenia użycia systemów SI. Treść oświadczenia:
*„Podczas przygotowania tej pracy autor/ka użył/a [NAZWA NARZĘDZIA]. Zakres i sposób wykorzystania [NAZWA NARZĘDZIA] został opisany w rozdziale metodologicznym pracy. Autor/ka pracy dokonał/a weryfikacji treści i redakcji tekstu pracy zgodnie z jej założeniami, prezentuje własny wkład intelektualny i bierze pełną odpowiedzialność za ostateczną postać pracy”.**
*„Podczas przygotowania tej pracy autor/ka nie użył/a żadnego narzędzia SI”.**
**Niepotrzebne skreślić.*
7. Zakres i sposób wykorzystania narzędzi SI powinien zostać szczegółowo opisany i uzasadniony w części metodologicznej pracy.
8. Treści wygenerowane przez systemy SI powinny być przez osobę studiującą wyraźnie oznaczone, zacytowane i umieszczone w bibliografii.
 - 1) W prawidłowym powołaniu się w treści pracy na treść wygenerowaną przez SI należy ująć następujące informacje: [NAZWA NARZĘDZIA], [PROMPT], data dostępu: [DATA]. W przypadku długich zapytań skierowanych do SI (promptów) zaleca się odwołania w formie przypisów dolnych.
 - 2) Przykład prawidłowego powołania się na treść wygenerowaną przez system SI w bibliografii pracy: ChatGPT (2024). ChatGPT (wersja GPT-4). OpenAI. <https://openai.com/chatgpt>. Data dostępu: [DATA].
9. Odpowiedzialność za wykorzystanie materiałów wygenerowanych przez systemy SI do przygotowania pracy dyplomowej spoczywa na osobie studiującej.
10. Wykorzystanie systemów SI zgodnie z wytycznymi określonymi w zasadach dyplomowania nie powinno mieć wpływu na ocenę powstałej pracy pisemnej. Ta powinna zostać dokonana zgodnie z ustalonymi kryteriami formalnymi i merytorycznymi.

Kryteria oceniania prac dyplomowych:

	Poniżej standardowych oczekiwań	Standardowe oczekiwania (oceny od dostatecznej do bardzo dobrej – w zależności od stopnia spełniania kryteriów)	Wykracza poza standardowe oczekiwania (ocena celująca)
Czy treść pracy odpowiada tematowi określone w tytule?	tytuł nie odpowiada zawartości pracy - zbyt szeroki - zbyt wąski - nieadekwatny (praca jest o czymś innym, niż sugeruje to tytuł) - nieprecyzyjny (nie oddaje tego, co stanowi o istocie lub wartości pracy)	tytuł odpowiada zawartości pracy - tytuł (zwłaszcza podtytuł) precyzyjnie oddaje zakres problemowy, czasowy, teoretyczny analiz przedstawionych w pracy; w stosunku do treści nie jest ani zbyt wąski, ani zbyt szeroki, ani zbyt ogólny; wiadomo o czym jest praca	tytuł odpowiada zawartości pracy oraz intryguje, przyciąga uwagę czytelnika
Czy abstrakt jest poprawny i zawiera niezbędne treści?	brakuje istotnych informacji o czym jest praca	informuje o: - problemie pracy - uzasadnieniu celowości badań/analiz - wykorzystanych metodach/źródłach informacji/danych - głównych wnioskach/implikacjach przeprowadzonych badań/analiz	Abstrakt, spełniając kryterium poprawności, napisany jest w sposób ciekawy, zachęcający do lektury
Czy we właściwy sposób określono cel pracy i pytania badawcze?	Cel pracy - nie został sformułowany lub został błędnie sformułowany Pytania badawcze	Cel pracy - dobrze opisany, dobrze uzasadniony i poprawnie zrealizowany	Cel pracy - wskazany cel pracy został zrealizowany a sama praca realizuje cele stawiane pracom

	- brak - postawione lecz bez związku z problemem i celem badań - niespójne, nierozłączne, niewyczerpujące, niepowiązane logicznie ze sobą Problem badawczy jest: - źle sformułowany, banalny, wielokrotnie badany, wtórny - bez uzasadnienia lub błędnie uzasadniony - niebadalny lub nienaukowy - nierealizowany w pracy (praca jest o czymś innym niż przedstawiony w niej problem)	Pytania badawcze - powiązane z przedstawionym problemem i celem pracy - powiązane ze sobą w logiczną całość Problem badawczy - praca podejmuje rozwiązanie dobrze sformułowanego i dobrze uzasadnionego problemu badawczego	naukowym (innowacyjność, społeczna lub naukowa istotność) Pytania badawcze - pytania badawcze spełniające kryterium poprawności oraz uzasadnione teoretycznie lub praktycznie Problem badawczy - innowacyjny - społecznie istotny - ważny naukowo
W jakim stopniu praca uwzględnia obecny stan badań i literaturę przedmiotu? Czy dobrze wybrano i przedstawiono użyte koncepcje teoretyczne?	- brak odniesień do wcześniejszych badań/ literatury przedmiotu, dotyczącej badanego problemu (w tym: przedstawione odniesienia nie mają związku z badanym problemem; pominięto kluczowe opracowania, odwołując się do mniej wartościowych źródeł) - brak przedstawienia teorii (założeń teoretycznych pracy) - brak związku przedstawionych założeń teoretycznych z problemem/ celem pracy - błędne przedstawienie założeń teoretycznych pracy	- przedstawienie „klasycznych” badań i opracowań dotyczących badanego problemu - koncepcje teoretyczne trafnie dobrane i poprawnie przedstawione pod względem celu pracy - poprawne uzasadnienie doboru przedstawionych teorii - poprawne wykorzystanie przedstawionych koncepcji teoretycznych w analizie, interpretacji i we wnioskach z pracy	- znajomość kluczowych źródeł dotyczących badanego problemu - krytyczna analiza badań i literatury przedmiotu, tzn.: wskazanie braków, wad, sprzeczności lub innych niedostatków stanu wiedzy dotyczącej badanego problemu i ew. wskazanie w jaki sposób w pracy niedostatki te zostaną rozwiązane - nowatorskie (krytyczne) przedstawienie założeń teoretycznych pracy - nowatorskie wykorzystanie koncepcji teoretycznych w

	- brak wykorzystania przedstawionych koncepcji teoretycznych w analizie, interpretacji i we wnioskach z pracy (brak związku teorii z przedstawioną empirią)		analizie, interpretacji i we wnioskach z pracy - wskazanie dalszych (nowych) możliwości zastosowań koncepcji teoretycznych wynikających z pracy
W jaki sposób dobrano, uzasadniono i opisano zastosowane metody badawcze?	- brak opisu założeń metodologicznych - błędnie opisana metodologia (np. niezgodna z założeniami teoretycznymi bądź z celem pracy) - brak opisu zastosowanych procedur badawczych (opisu realizacji badań) - opis realizacji badań niezgodny z opisem założeń metodologicznych	- poprawny opis założeń metodologicznych - metodologia dobrana trafnie do przedstawionego problemu badawczego/celu pracy - poprawny opis uzasadnienia doboru metod i procedur badawczych; - poprawny opis zastosowanej metodologii oraz czytelny opis realizacji badań	- nowatorskie i refleksyjne opisanie założeń metodologicznych związanych z przedstawionym problemem badawczym/celem pracy - wykazanie ograniczeń/nowych możliwości opisanych założeń metodologicznych pracy - nowatorskie zastosowanie metodologii, technik i procedur badawczych - wykazanie ograniczeń/nowych możliwości zastosowanych technik i procedur badawczych
W jaki sposób dokonano analiz, jak przedstawiono ich przebieg, wyniki i płynące z nich wnioski?	- brak analiz materiałów empirycznych, w tym także prezentacja dużej ilości danych bez ich analizy - brak opisu metody analizy danych - błędy wnioskowania (nieuprawnione /nieuzasadnione w wnioski) w stosunku do prezentowanych analiz	- poprawnie opisana i poprawnie przeprowadzona analiza danych/materiałów empirycznych - całość pracy, jak i jej poszczególne fragmenty, zakończone poprawnie sformułowanymi wnioskami	- nowatorskie i dobrze uzasadnione zastosowanie metod analizy danych/materiałów empirycznych - proponowanie nowych metod analizy danych/materiałów empirycznych - wykazanie ograniczeń proponowanych wniosków - propozycja wykorzystania wniosków (rekomendacje) dla

	- wyniki i wnioski niezwiązane z prowadzonymi analizami		rozwiązania problemów praktycznych, teoretycznych, metodologicznych - wykazanie aplikacyjności wniosków i rekomendacji w rozwiązaniu problemów praktycznych, teoretycznych, metodologicznych
Ocena poprawności struktury pracy – jej układu, podziału treści, kolejności rozdziałów	- brak czytelnej struktury całej pracy i/lub poszczególnych jej fragmentów - brak logicznego powiązania między poszczególnymi fragmentami pracy - w analizie – brak wyraźnie podzielonych części analiz (omawianie kilku zagadnień jednocześnie lub tego samego w różnych miejscach pracy)	- poprawna struktura całości pracy jak i jej poszczególnych części	- poprawna struktura całości pracy jak i jej poszczególnych części
Ocena formalnej strony pracy (poprawności języka, opanowania techniki pisania pracy, spisów rzeczy, odsyłaczy)	- zawiera liczne błędy językowe - styl pisarski nieadekwatny do typu i charakteru pracy - język zawierający kolokwializmy, język nienaukowy, język zawierający nieuzasadnione wartościowania - brak opisu (lub nieumiejętne opisy) ilustracji zamieszczonych w tekście - niekonsekwentne stosowanie różnych formatów tekstowych	- praca poprawna co do formy stylistycznej posługiwania językiem naukowym jak i wizualnej prezentacji - poprawne wskazanie źródeł (odwołań bibliograficznych) - poprawne tworzenie przypisów i odnośników	- praca poprawna co do formy stylistycznej posługiwania językiem naukowym jak i wizualnej prezentacji - poprawne wskazanie źródeł (odwołań bibliograficznych) - poprawne tworzenie przypisów i odnośników

	- nieczytelna lub nieestetyczna forma wizualna pracy - brak wskazania cytowanych lub omawianych źródeł - niekonsekwentnie stosowana forma cytowań, wskazywania źródeł, tworzenia przypisów - różne typy błędów przedstawionej bibliografii		
Ocena pracy			